Nr. 48 Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

RZEMIOSŁO

TYGODNIK

Organ Związku Izb Rzemieślniczych Rzeczypospolitej Polskiej

REDAKCJA I ADMINISTRACJA WARSZAWA, UL. MAZOWIECKA 1 m. 4, TEL. 665-57

KONTO P. K. O. 6066.

Warszawa, niedziela dn. 29 listopada 1936 r.

Przed sesją sejmową

Za parę dni rozpocznie się zwyczajna sesja budżetowa ciał ustawodawczych. Podobnie, jak w szeregu ostatnich lat, na pierwszy plan dyskusji publicznej wysuwają się sprawy gospodarcze, gdyż stanowią one w dalszym ciągu przedmiot głębokiej troski czynników rządowych, parlamentu i społeczeństwa.

Jeśli chodzi o inne, pierwszoplanowe dziedziny naszego życia państwowego, to mamy do zanotowania w okresie od ostatniej sesji dwa fakty bezpornie pomyślne. Są nimi: podniesienie Generalnego Inspektora Armii Gen. Śmigłego-Rydza do godności Marszałka Polski i powierzenie mu drugiej obok Pana Prezydenta Rzeczypospolitej kierowniczej roli w państwie oraz pomyślne kształtowanie się sytuacji w zakresie polityki zagranicznej, dzięki wzmocnieniu sojuszu z Francją i zbliżeniu z Anglią. Dwa te fakty przyjęte przez całą opinię publiczną z entuzjazmem, nie wywołają również i w ciałach ustawodawczych jakichkolwiek zastrzeżeń. i niewątpliwie spotkają się z pełnym ich uznaniem.

A zatem osią dyskusji będą zagadnienia ekonomiczne. Każda z sesji budżetowych posiada pewną dominatę, do około której ogniskuje się debata przedstawicielstwa narodowego. Przed dwoma laty była nią kwestia równania do cen rolnych, w ubiegłym roku zrównoważenie budżetu państwowego, w roku bieżącym wyłoni się również główna przewodnia, a pragnęlibyśmy, aby było nią zawołanie Naczelnego Wodza o wzmożenie obronności Państwa. W świetle dyskusji na ten temat musiała by się w całej pełni ujawnić wielka rola, jaką rzemiosło może i winno odegrać w pogotowiu wojennym Państwa. Nie można bowiem nie podkreślić, że spotęgowanie obronności nie można ograniczyć do ram ofiarności na Fundusz Obrony Narodowej, chociażby była ona, jak mieliśmy tego przykłady, najbardziej wzruszająca. Program hasła rzuconego przez Naczelnego Wodza winien być znacznie rozszerzony, powinien sięgnąć do podstaw struktury gospodarczej naszego Państwa i dążyć do zmian w jej układzie w tym sensie, aby pogotowia wojennego nie opierać wyłącznie na łatwo zniszczalnej produkcji skoncentrowanej, lecz również na setkach tysięcy drobnych warsztatów wytwórczych odpowiednio zorganizowanych i wyposażonych.

Pięknym zadaniem Sejmu będzie zagadnienie to obszernie przedyskutować i powziąć uchwały umożliwiające rzemiosłu polskiemu wszechstronną i natychmiastową mobilizację wszystkich sił wytwórczych z przestawieniem ich na użytek armii — w chwili, kiedy zajdzie ku temu potrzeba.

Gdyby więc dyskusja na ten temat była punktem wyjścia obrad sejmowych, siłą rzeczy musianoby zwrócić uwagę na splot zagadnień, które dotąd hamują rozwój rzemiosła właśnie w kierunku przysposobienia na wypadek wojny. Za późno bowiem będzie przysposobienie to organizować dopiero wówczas, gdy nad naszymi miastami ukażą się żelazne ptaki, siejące spustoszenie. Jednym z najważniejszych czynników przygotowawczych — to dekoncentracja do-

staw i rozłożenie ich na szeregi zorganizowanych warsztatów rzemieślniczych. Wobec znikomego jak dotąd udziału rzemiosła w dostawach państwowych uważamy podjęcie prac i uaktywnienie w tym kierunku warsztatów rzemieślniczych za problem o ostrej aktualności. Równocześnie powinny być podjęte badania nad topografią rzemiosł, wchodzących w rachubę przy działaniach wojennych, przy czym zasadniczym celem tych badań byłoby takie rozmieszczenie warsztatów, jakie byłoby pożądane z punktu widzenia konieczności mobilizacyjnych.

Zdaje się, iż nie wymaga dłuższego uzasadnienia problem uruchomienia niezbędnych kredytów państwowych nie tylko obrotowych, ale i inwestycyjnych, które dla rzemiosła są w obecnej chwili wogóle nie dostępne. Kredyty te mogłyby się mieścić w skromnych ramach, w takich jednak, aby wystarczyły na unowocześnienie warsztatów i zracjonalizowanie produkcji. Tylko bowiem unowocześniony warsztat, rozporządzający odpowiednimi narzędziami i urządzeniami gospodarczymi mógłby w danym przypadku stanąć na wysokości zadania a przede wszystkim zadość uczynić koniecznym warunkom standaryzacyjnym.

Trzy wymienione elementy akcji wymagałyby odpowiedniego ustawodawstwa względnie rozprządzeń. Przypominamy leżącą o dirzech lat ustawę o dostawach, która z braku przepisów wykonawczych nie może być dotąd wprowadzona w życie. Racjonalizacją geografii rzemiosła powinna się zająć instytucja rzemieślnicza o charakterze naukowym, gdyż studia badawcze w tym zakresie wybiegają poza ramy możliwości i kompetencji rzemieślniczego samorządu gospodarczego. Mamy na myśli nowo powstały Instytut Naukowy Rzemieślniczy im. Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, któremu ciała ustawodawcze powinny zapewnić podstawy finansowe. Wreszcie rozprowadzenie długoterminowych kredytów inwestycyjnych winno się mieścić w ramach polityki finansowej banków państwowych.

Są to pokrótce ujęte punkty, związane z zagadnieniem wzmożenia obronności Państwa. Przechodząc do spraw bieżących, rzemiosło oczekiwać będzie od Sejmu przede wszystkim uchwalenia noweli do § 116 p. 11 znowelizowanej ustawy przemysłowej z dnia 10 marca 1934 r., o którą w roku ubiegłym wniósł właściwą interpelację Prezes Poseł A. Snopczyński. Idzie tu o usunięcie zakazu pobierania opłat za naukę i bezpłatnego zatrudniania terminatorów, który wywołał znaczne przerzedzenie się zastępów młodzieży, kierującej się do rzemiosła. W zakresie ubezpieczeń i podatków należy poddać rewizji zarówno stopę tych obciążeń w pojedyńczych zawodach jak i przeprowadzić unifikację systemu opłat. Niewątpliwie bardzo aktualna jest sprawa zmiany zasad poboru podatku przemysłowego, na którego wymiar powinien mieć wpływ obrót a nie liczba zatrudnionych pracowników, co łączy się organicznie z kwestią zwalczania bezrobocia. Wreszcie w dziedzinie szkolnictwa zawodowego należy się spodziewać, że Sejm kontynuując piękne zasady reformy szkolnictwa w roku 1932, zwróci uwagę na ogromne braki w tym kierunku i w budżecie Ministerstwa W. R. i O. P. uwzględni dodatkowe pozycje zaprojektowane przez parlamentarne przedstawicielstwo rzemiosła zarówno w zakresie potrzeb szkolnictwa zawodowego jak i podniesienia techniczno - zawodowego rzemiosła przez odpowiednie uposażenie Instytutu Naukowego Rzemieślniczego.

Są to minimalne postulaty, które rzemiosło wysuwa pod adresem ciał ustawodawczych i dlatego sądzimy, że znajdą one pozytywne rozwiązanie na terenie Sejmu i Senatu.

W. G.

Pomóżmy bezrobotnym!

Pomoc bezrobotnym, pomoc ochocza, żywa, gorąca może stać się zjawiskiem społecznym przełomowego znaczenia: bezrobotny poczuje się członkiem olbrzymiej rodziny, która nie pozwoliła mu zmarznąć w głodzie, zimnie i tragicznym osamotnieniu.

* * *

Kto mówi „Cóż mnie obchodzi jego bieda i rozpacz, ani mi on swat ani brat" — nie wie, czy nie wydał wyroku na swe dzieci. Widział bowiem ten świat nieraz dzieci nawet książęce w uściskach biedy i głodu.

* * *

Śpiesząc z pomocą, spłacamy dług zaciągnięty u społeczeństwa. Istnienie jednostki w próżni społecznej nie da się pomyśleć.

Goethe powiedział, że gdyby chciał kłaniać się każdemu, komu coś zawdzięcza, musiałby cały dzień chodzić bez kapelusza.

Niemal wszystko, co posiadamy, zawdzięczamy współpracy innych — zarówno pod względem duchowym jak i materialnym.

* * *

Mówisz, że z twej pomocy skorzysta może nicpoń, który nie chce i nie chciał pracować. Być może. Ale czy dlatego ma puchnąć z głodu stu, że pośród tej setki znalazł się jeden nicpoń?

Zygmunt Kisielewski.

Składajcie ofiary na zimową pomoc dla bezrobotnych.
Konto PKO Nr. 70.200 Pomoc Zimowa.

Rzemiosło w obronie Państwa

I. DAWNIEJ.

Konstytucja 3 maja, ustanawiając utworzenie stałego wojska na podstawie podatku powszechnego, głosi w jednym z ustępów dodatkowych:

„Naród winien jest sobie samemu obronę od napaści i dla przestrzegania całości swojej. Wszyscy przeto obywatele są obrońcami całości swobód narodowych. Wojsko nic innego nie jest, tylko wyciągnięta siła obronna i porządna z ogólnej siły narodu...".

Wydaje nam się, że zawarta w słowach tych idea była jakoby dyktowana duchem proroczym z myślą o czasach dzisiejszych, czasach bogatych w doświadczenia wielkiej wojny, kiedy wszystkie siły żywe państwa, wszystkie zasoby i bogactwa, całe mienie publiczne i prywatne jednemu tylko służyły celowi: obronie i zwycięstwu!

Konstytucja tę samą zasadę wyraziła dobitnie i jasno, ale nie mówiła tego pierwsza. Idea ta jest żywą i w czyn wprowadzaną o kilkaset lat wstecz, z chwilą, gdy Kazimierz Wielki wznosi Polskę murowaną, gdy za jego następców miasta otrzymują samorząd, organizuje się mieszczaństwo i powstają cechy rzemieślnicze i bractwa strzeleckie. Te ostatnie mają sobie powierzone spisywanie młodzieży rękodzielniczej, naukę strzelania w niedziele i święta na wyznaczonym im przez króla lub radę miasta placu ćwiczeń, rozdział i porządek obsady murów, baszt i bram pomiędzy cechy na wypadek najazdu wroga, i wreszcie obronę życia i mienia mieszkańców i zwycięskie odparcie nieprzyjaciela.

Bractwa strzeleckie lub kurkowe — tak nazwane od wyobrażenia kura, umieszczonego na wysokiej żerdzi, którego zestrzelenie nadawało zwycięscy godność króla kurkowego i związane z nią przywileje i nagrody — tworzą obok polowej armii szlacheckiego ruszenia pospolitego wojsko miejskie. Zbrojownia, znajdująca się pod zarządem magistratu, zaopatruje członków w pancerz, tarczę, łuk, później kuszę, jeszcze później hakownicę lub rusznicę, broń ręczną i amunicję. Król Kazimierz Jagiellończyk wzywa w r. 1475 miasta, aby za przykładem przodków uzbrajały nadto zdolnych do władania bronią mieszczan w puszkę, przyłbicę, rękawicę i blachownicę, królowie Zygmunt August, Stefan Batory, Władysław IV, Jan Kazimierz i Jan Sobieski wymownymi słowy wzywają mieszczan, aby nie zaniedbywali ćwiczeń w strzelaniu z armat i nadają im wzamian, liczne przywileje. Bractwa strzeleckie w Poznaniu, Toruniu, Kaliszu, Krakowie, Lwowie i Warszawie pilnie przestrzegają nakazów królewskich, podążają w godzinach wolnych od zajęć zawodowych na swoje strzelnicę i pod okiem dworu królewskiego i starszyzny miejskiej urządzają konkursy z wszelkiej broni aż do dział włącznie. Przewidywania królewskie stwierdziła rzeczywistość. Wielokrotnie Lwów i Kraków dzięki umiejętnej obronie cechów obroniły przed najazdem Tatatów, Turków i dziczy kozackiej i hajdamackiej życie i mienie mieszczan, bohaterskie wycieczki poza mury miasta wyzwoliły pobraną w jasyr młodzież żeńską i męską. Doszło do tego, że królowie wobec co raz większej niesforności szlachty myśleli o stworzeniu z mieszczan stałej gwardii municypalnej, której by powierzyli obronę miasta i państwa. Karność, dzielność, zapał i umiejętność władania bronią, zalety, nabyte na strzelnicy miejskiej i tradycyjnie przekazywane z pokolenia na pokolenia stworzyły zastęp obrońców, którym można było z pełnym zaufaniem powierzyć całość i bezpieczeństwo miasta, urzędów i dworu królewskiego.

W Warszawie powstały cechy wraz z nadaniem miastu prawa samorządu w r. 1413. W tymże czasie mniej więcej cechy łuczników, kuszników, płatnerzy i mieczników utworzyły za przykładem starszych miast siłę zbrojną mieszczaństwa. W najdawniejszym dotąd odszukanym dokumencie z 3 marca 1539 r. *) znajdujemy zmianę pierwszego przywileju króla kurkowego Bractwa Łuczników Starej Warszawy, zwalniającego go od opłat miejskich, na nagrodę pieniężną. Nadto był zwolniony od pełnienia straży nocnej. Wreszcie wyrazili rajcowie swą zgodę na to, aby każdy z braci łuczniczej miał przydzieloną kuszę i hakownicę do strzelania z nich trzy razy w roku do celu wytkniętego, a starsi Bractwa zawiadywali potrzebną do strzelania ilością prochu i sprzętu.

Z aktu drugiego **) z r. 1543 dowiadujemy się, że na czele Bractwa Łuczników stali Bartłomiej Baryczka, burmistrz (proconsul) Starej Warszawy w r. 1566, Jan Giza i Stanisław Oczko, dwaj pierwsi należący, jak wiadomo, do najstarszych rodów patrycjuszowskich miasta.

Trzeci dokument z r. 1552 powiada nam, że godność króla kurkowego tegoż roku zdobył podczas strzelania na Zielone Świątki Jan Baryczka, rajca miejski. Jako znak tego zaszczytu władze miejskie w czasie solennych uroczystości zawiesiły mu na szyi kura srebrnego z złoconą koroną miejską, ufundowanego przez nie tegoż roku ***).

Z czwartego wreszcie dokumentu wynika, że w r. 1652 król Jan Kazimierz, pragnąc młodzieży niemieckiej, osiadłej w Warszawie, umożliwić „ćwiczenie się na pożytek Rzeczypospolitej w używaniu machin spiżowych, zwanych taraśnicami lub rusznicami" nadał jej na strzelnicę plac pomiędzy dzisiejszymi ulicami Leszno, Przejazd i Nowolipie.

Jest to zatem obok strzelnicy starodawnej konfraternii łuczników w obrębie Starej Warszawy drugie miejsce ćwiczeń strzeleckich, tym razem na dawnym przedmieciu.

Dotąd nie było możności odnaleźć dalszych szczegółów, dotyczących obu strzelnic w Warsza-

*) Akta radzieckie Starej Warszawy II, fol. 232 v.

**) Akta radzieckie Starej Warszawy II, fol. 358 v.

***) Kur srebrny z datą 1552 r. znajduje się obecnie w Muzeum Narodowym, znak inwent. 42.960.

wie. M. Dubiecki w swej monografii o konfraternii krakowskiej *) pisze, że w r. 1772 plac obszerny Bractwa strzeleckiego na Lesznie wydzierżawiono Fr. Potockiemu, wojewodzie kijowskiemu, Wł. St. Reymont opowiada z przejęciem w opisie insurrekcji 1794 r., jak bracia kurkowi broniąc wojskom rosyjskim dostępu od Podwala z wieży kościoła bernardynów wyginęli bohaterską śmiercią do ostatniego. Dzięki obyciu z bronią jednakże zadanie swe spełnili i drogo sprzedali swe życie.

A potem przyszedł mrok i w byłym zaborze rosyjskim zaginęła tradycja ćwiczącego się w strzelaniu mieszczaństwa i pamięć o konieczności władania bronią, jeżeli się chce skutecznie odeprzeć najeźdźców. I kiedy znów stanął wróg przed murami Warszawy zabiły co prawda serca ofiarą i poświęceniem, lecz dłoń niewprawna i oko niewyćwiczone zawiodły. Mieszczanie starsi, młodzież z cechów i związków rękodzielniczych, ruszyli na odsiecz stolicy przeciw nawale bolszewickiej, ale drobna tylko ich cząstka posiadała umiejętność rzemiosła żołnierskiego. Obrona Lwowa i powstanie wielkopolskie, gdzie bractwa strzeleckie mogły zachować swój byt, dowiodły niezbicie, że obok zapału i odwagi potrzebna jest jeszcze wprawa w strzelaniu wśród mieszczaństwa, jeżeli wysiłek bohaterski ma być uwieńczony pomyślnym skutkiem.

W zrozumieniu tej potrzeby przystąpiono w Warszawie już w r. 1921 do wskrzeszenia starodawnego Bractwa, które łącząc tradycję z wymaganiami współczesnemi zbudowało łatwo dostępną strzelnicę w Szczęśliwicach dla mieszkańców stolicy. Służy ona nie tylko do ćwiczeń bronią palną wszelkiego rodzaju, ale również do zespolenia się towarzyskiego i zabaw na świeżym powietrzu.

Chodzi tylko o to, aby mieszczaństwo zorganizowane, szczególnie Związki Rzemieślników Chrześcian wraz z starymi cechami zechciały wskrzesić w sobie dawnego ducha rycerskości i pójść śladami Jana Kilińskiego, aby wrodzony im patriotyzm połączyły z wiecznie żywą zasadą powszechnej obrony narodowej i pogotowia wojennego.

Czy w razie potrzeby mieszczaństwo stolicy narazi znów najlepszych swych braci i synów na bolesne doświadczenia nierównej walki, czy stanie oko w oko z najeźdźcą nie tylko z mężnym sercem, ale i wprawną i uzbrojoną dłonią? Niewątpliwie czynne znów po 130 latach Bractwo Strzelców Kurkowych w Warszawie i dostępna dla wszystkich rzemieślników chrześcian strzelnica skupi i zgromadzi znów wszystkich mieszczan przy niedzielnych ćwiczeniach i zielonoświątecznych uroczystościach — jak to głosi tradycja i wymaga chwila współczesna!

*) Marjan Dubiecki: Towarzystwo strzeleckie krakowskie. Kraków 1902.

Odznaczenia rzemieślników

(Odznaczenia nadane w Święto Niepodległości dn. 11 listopada 1936 r.)

WYRÓŻNIENI ZŁOTYM KRZYŻEM ZASŁUGI (po raz drugi).

1) **Zakrzewski Władysław — Prez. Izby Rzemieślniczej** — w Poznaniu.

WYRÓŻNIENI SREBRNYM KRZYŻEM ZASŁUGI.

1) Agrest Jakób Hersz—mistrz cukierniczy we Włocławku,
2) Domiszewski Marcin — mistrz ślusarski w Kołomyi,
3) Gawroński Stanisław — mistrz szewski w Śremie,
4) Glinojecka - Chromińska Mich. Miecz. — mistrz. krawiecka w Warszawie,
5) Grzesik Antoni — mistrz mularski w Rybniku,
6) Jaroszewski Kazimierz — Kierownik Wydz. Związku Izb Rzem. R. P. w Warszawie,
7) Kamler Leopold Julian — mistrz stolarski w Warszawie,
8) Kling Józef—mistrz piekarski w Siedlcach,
9) Kwiatkowski Józef—mistrz murarski w Włocławku,
10) Lejman Władysław — mistrz murarski w Warszawie,
11) Olszewski Sylwester — mistrz rzeźnicki w Poznaniu,
12) Panecki Bolesław—mistrz kuśnierski w Kurowie,
13) Potocki Czesław — mistrz rzeźnicko-wędliniarski w Poznaniu,
14) Raabe Zygmunt — mistrz kotlarski w Łodzi,
15) Radzymiński Walenty Józef — kuchmistrz w Lublinie,
16) Staszkiewisz Jan — mistrz piekarski w Kaliszu,
17) Szmalenberg Antoni — mistrz ślusarski w Warszawie,
18) Wiencek Franciszek — mistrz introligatorski w Toruniu,
19) Wleklik Franciszek — rzemieślnik w Chełmie Lub.,
20) Wojciechowski Ignacy — mistrz piekarski w Łęczycy,
21) Wołątkowski Mikołaj — mistrz wędliniarski w Stanisławowie,
22) Zygmaniak Stefan—mistrz rytowniczy w Poznaniu.

WYRÓŻNIENI BRĄZOWYM KRZYŻEM ZASŁUGI.

za zasługi na polu pracy społecznej

1) Bartkiewicz Józef — rzemieślnik w Nadwórnej,
2) Chachula Józef Jan — stolarz maszynowy w Warszawie,
3) Czajkowski Klemens — przedsięb. budowlany w Gruczne,
4) Dyjadz Michał—mistrz ciesielski w Janowie Lubelskim,
4) Dyzert Franciszek — rzemieślnik w Poznaniu,
5) Dzwonkowski Teodor — ślusarz w Łodzi,
6) Godzińska Celina — fryzjerka w Ostrołęce,
7) Grzymkowski Wacław — fryzjer w Łomży,
8) Kijek Józef — ślusarz w Warszawie,
9) Kobry Zygmunt Wiktor — mistrz fryzjerski w Drohobyczu,
11) Mączyński Tadeusz—ślusarz w Prużanie,
11) Pytlewski Kazimierz Bogdan — ślusarz-mechanik w Busku - Zdroju,
12) Sekura Ignacy—mistrz tapicerski w Krakowie,
13) Sieradzki Władysław — szewc w Białymstoku,
14) Smakowski Aleksander — mistrz kowalski w Dąbrówce Kościelnej, (woj. białostockie),
15) Szewc Stanisław — mistrz stolarski w Kraśniku,

16) Tyszko Kazimierz—mistrz piekarski w Wysokiem Mazow.,
17) Wasiak Maksymilian — ślusarz w Skarżysku,
18) Wieliński Michał—masarz w Skolem,
19) Wojciechowski Stanisław — kowal w Poznaniu,
20) Zdybicki Aleksander — mistrz piekarski w Lublinie,
Żórawski Józef — tapicer w Płocku.

WYRÓŻNIENI BRĄZOWYM KRZYŻEM ZASŁUGI

za zasługi na polu pracy zawodowej i społecznej.

1) Adamski Leon szewc w Łasku,
2) Bajer Józef — ślusarz Warsztatów Gł. D. O. K. P. w Warszawie,
3) Bardyan Stefan — mistrz kamieniarski w Wąbrzeźnie,
4) Bartkowski Leon — mistrz kowalski w Lidzbarku,
5) Bekier Adam Jan — mistrz kowalski w Jędrzejowie,
6) Biedrzyński Wacław — mistrz malarski w Wągrowcu,
7) Cierniak Wojciech—mistrz krawiecki w Dobrzycy (pow. Krotoszyn),
8) Danek Józef — mistrz garbarski w Zebrzycach (pow. Wadowice),
9) Drobuszewski Władysław—
10) Dudziak Jan—ślusarz Zakł. Miejskich w Poznaniu,
11) Gniazdowski Edward — rzemieślnik w Sompolinie (pow. Koło),
12) Gosek Szczepan — mistrz rzeźnicko-wędliniarski w Będzinie,
13) Grincewicz Piotr — mistrz wędliniarski w Nowych Święcianach,
14) Homecki Józef — mistrz introligatorski w Nowym Sączu,
15) Jakubowski Franciszek — mistrz piekarski w Bydgoszczy,
16) Jakubowski Ignacy — mistrz ślusarski w Stanisławowie,
17) Józefowicz Ignacy —mistrz piekarski w Grudziądzu,
18) Jurkiewicz Apolinary — wł. zakładu brązowniczego w Samborze,
19) Juściński Jan — mistrz kowalski w Lublinie,
20) Kamiński Józef — mistrz szewski w Łucku,
21) Kierzkowski Walenty — mistrz piekarski w Świeciu (woj. pomorskie),
22) Kisielewski Walenty — mistrz stolarski w Białej Podlaskiej,
23) Kosicki Leon — mistrz murarski w Lublinie,
24) Kramarczyk Mikołaj Michał — mistrz cukierniczy w Stanisławowie,
25) Krosaczyński Antoni — mistrz rymarski w Białej Podlaskiej,
26) Królak Franciszek — ślusarz w Warszawie,
27) Krystek Stefan—rzemieślnik w Poznaniu,
8) Kurzawa Józef — szewc w Czarnkowie n/Notecią,
29) Łukasiewicz Antoni — mistrz piekarski w Warszawie,
30) Maciejewski Teodor — mistrz szewski w Starogardzie,
31) Majewski Stanisław—złotnik w Warszawie,
32) Malanowski Tadeusz — szewc w Kaliszu,
33) Młodzik Maksymilian — mistrz kowalski w Więcborku (pow. sępoliński),
34) Motlin Edward — mistrz fryzjerski w Grudziądzu,
35) Mołodecki Wacław—mistrz tapicerski w Wilnie,
36) Mrożek Franciszek—mistrz stolarski w Jaworznie (pow. chrzanowski),
37) Mułkiewicz Gabriel — mistrz ślusarski w Kamionce Strumiłowej,
38) Murasiewicz Antoni — mistrz ciesielski w Izabelinie (pow. ciechanowski),
39) Myczkowski Władysław—ślusarz Warszt. Gł. P.K.P. w Nowym Sączu,
40) Nawarro Bazyli Michał Jerzy — rzeźnik w Jędrzejowie,
41) Niedzielski Antoni — ślusarz w Pabjanicach,
42) Nojszewski Kazimierz — stolarz w Warszawie,
43) Nowak Antoni — mistrz kominiarski w Wolsztynie,
44) Olszewski Józef—brukarz w Chełmży,
45) Pawłowski Walenty — mistrz siodlarski w Szamotułach,
46) Pleskaczyński Tomasz — mistrz wędliniarski w Lublinie,
47) Polaczek Mieczysław Leon — siodlarz w Samborze,
48) Puczyński Franciszek — mistrz siodlarski w Czersku (pow. chojnicki),
49) Pyka Feliks — mistrz rzeźnicki w Tarnowskich Górach,
50) Rowiński Stanisław — mistrz wędliniarski w Grójcu,
51) Seweryn Michał — mistrz piekarski w Szopienicach,
52) Starak Jan — mistrz krawiecki w Tarnopolu,
53) Sternicki Łukasz — mistrz szewski w Węgrowie,
54) Suchodoł Władysław — mistrz masarski w Lublinie,
55) Sworowski Antoni—mistrz stolarski w Śmiglu (pow. kościański),
56) Śliwiński Walenty—mistrz ślusarski Wodoc. M. w Poznaniu,
57) Tarasewicz Bolesław — mistrz szewski w Wilnie,
58) Uziałło Józef—mistrz rzeźnicki w Wilnie,
59) Weigel Jan — mistrz szewski w Krakowie,
60) Wencel Wincenty — rzemieślnik w Warszawie.
61) Włodarski Stanisław — mistrz szewski w Kowlu,
62) Wójcik Piotr — mistrz stolarski w Dubnie,
63) Zawadzki Bazyli — mistrz kowalski w Haliczu (pow. Stanisławów).

Za zasługi na polu pracy zawodowej.

1) Jarząbek Stanisław—mistrz ślusarski Dyr. Tramwajów Miejskich w Warszawie.

Aktualne postulaty rzemiosła rzeźnicko-wędliniarskiego

Zbliżający się termin wejścia w życie rozporządzeń o wprowadzeniu uboju mechanicznego oraz stosowanie kontroli cen artykułów pierwszej potrzeby, wysuwa na czoło zagadnień dnia bolączki rzemiosła branży mięsnej.

Jest bowiem rzeczą oczywistą, że rzemiosło to przeżywa b. silne przesilenie natury gospodarczej i strukturalnej.

Prowadzona od szeregu lat akcja ze strony przemysłu bekonowego, aby rozszerzyć swe sfery wpływu na rynek wewnętrzny odbiła się nader ujemnie na położeniu tej gałęzi rzemiosła spożywczego.

Bekoniarnie posiadają bowiem

szereg preferencyj podatkowych, rozporządzają dużymi kapitałami i sprzedają na rynku krajowym te części mięsa, które w ich właściwej produkcji są tylko odpadkami, stąd warunki walki konkurencyjnej są b. nierówne i wyraźnie niekorzystne dla rzemieślników.

Z drugiej strony rzeźnie miejskie, nie licząc się zupełnie z przepisami ustawy o rzeźniach z prawem wyłączności oraz z okólnikiem M.S.W. z dn. 4 kwietnia 1935 r. obłożyły od dawna obrót mięsny specjalnym podatkiem konsumcyjnym, ukrytym w wysokich opłatach rzeźnianych i stworzyły wysoką marżę dla uboju potajemnego.

Jest bowiem rzeczą zrozumiałą, że właśnie całe ustawodawstwo o przymusie uboju bydła i trzody na rzeźniach, pozostających pod kontrolą weterynaryjną, zostało stworzone w celu walki z nielegalnym ubojem. Tymczasem samorządy miejskie przez swój fiskalizm stworzyły właśnie dogodne warunki dla rozwoju uboju potajemnego i szmuglu mięsa...

Wystarczy przytoczyć, że małe i średnie rzeźnie wg. oficjalnych danych przyniosły w 1934-1935 r. 7½ milj. zł. zysku t. j. więcej niż gazownie, a dochodowość rzeźni wielkich miast zupełnie jest w oficjalnej statystyce nieuwzględniona.

Wystarczy jednak przytoczyć, że rzeźnia w Warszawie na obrót ok. 6 milj. zł. daje rocznie zysku 2.159 tys. zł. t. j. przeszło 33%.

Cyfry te najlepiej charakteryzują wysokość obciążeń rzemiosła z tytułu przymusu uboju bydła i trzody na rzeźniach miejskich. Należy również zaznaczyć, że obciążenie z tego tytułu jest dlatego tak wysokie w Warszawie, gdyż przeprowadzono w niej t. zw. „umiastowienie pracy", które jest poniekąd wywłaszczeniem rzeźnika i wędliniarza z jego praw nabytych i sprowadza go do roli biernego narzędzia w rękach kierownictwa rzeźni.

Nie trzeba chyba do powyższego dodawać, że obciążenia z tytułu podatku do uboju, Giełdy Mięsnej i Kasy Targowej są b. uciążliwe i stwarzają b. duże preferanse dla produkcji prowincjonalnej, która nie ponosi tak wysokiego obciążenia.

W tych warunkach zagadnienie racjonalnej kalkulacji w zawodzie rzeźnickim i wędliniarskim jest istotnie b. trudne i trzeba zupełnie jasno powiedzieć, że zawód ten dawno już przestał opierać się na racjonalnej kalkulacji, a kieruje się jedynie w normowaniu cen względami konkurencyjnemi — to też od kilku lat staje się coraz mniej rentownym.

Jeżeli do tego dodać podwyższenie stopy podatkowej od podatków bieżących oraz groźbę wzrostu czynszów od sklepów i zakładów, to musimy spojrzeć prawdzie prosto w oczy, i powiedzieć, że rzemiosło rzeźnicko-wędliniarskie przeżywa obok rzemiosła szewskiego, najsilniejsze przesilenie gospodarcze i wymaga najtroskliwszej opieki władz i samorządu gospodarczego.

Zadaniem chwili obecnej musi być dokładna analiza warunków produkcji tego rzemiosła i szukanie sposobów obniżenia jego kosztów stałych, aby zwiększyć jego zdolność konkurencyjną oraz podnieść zyskowność warsztatów.

Rzeźników i wędliniarzy jest w Polsce około 40 tysięcy i los ich nie może być obojętny dla życia gospodarczego a zwłaszcza dla rolnictwa, gdyż jest to rzemiosło najsilniej z niem związane.

Rzemieślnik.

W sprawie sprzedaży mięsa w handlu detalicznym

W powyższej sprawie Ministerstwo Przemysłu i Handlu wyjaśnia okólnikiem z dn. 14.XI. 36 r. Nr. P. R. II 1/27, co następuje:

„W związku z wątpliwościami, jakie nasunęły się przy stosowaniu postanowień działu IX prawa przemysłowego odnośnie do rzemiosła „rzeźnictwo i wyrąb mięsa" — Ministerstwo Przemysłu i Handlu wyjaśnia, że **sprzedaż mięsa w handlu detalicznym**, jako czynność ściśle związana z wyrębem mięsa, może być prowadzona samoistnie wyłącznie przez osoby, posiadające karty rzemieślnicze na rzeźnictwo i wyrąb mięsa".

Naczelnik Wydziału
(—) **J. Chrzanowski**

Inauguracyjne posiedzenie Instytutu Naukowego Rzemieślniczego

Dnia 4 grudnia b.r. o godz. 11 przed południem odbędzie się przy ul. Chmielnej 52 otwarcie oraz inauguracyjne posiedzenie Kuratorium Instytutu Naukowego Rzemieślniczego Imienia Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego. W związku z tą uroczystością Prezydium Związku Izb w osobach Prezesa Posła A. Snopczyńskiego i Dyrektora B. Sikorskiego udało się na Zamek w celu zaproszenia na posiedzenie Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Profesora Ignacego Mościckiego. Pan Prezydent wyraził zgodę na wzięcie udziału w tej uroczystości.

Powołanie ławników i zastępców w apelacji warszawskiej

Na skutek obwieszczenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 października 1936 r. (Monitor Polski Nr. 244) Izby Rzemieślnicze w Białymstoku, Kielcach, Łodzi i Warszawie przedstawią

do dnia 1 grudnia rb. listy kandydatów na ławników i zastępców ławników sądów pracy i sądów okręgowych.

Na podstawie tych list w dniu 31 grudnia rb. zostaną wyznaczeni ławnicy i ich zastępcy do wymienionych sądów.

Możliwości zatrudnienia fotografów w Iraku

Izba Rzemieślnicza w Warszawie komunikuje, że otrzymała od jednej z firm fotograficznych w Bagdadzie (Irak, półwysep arabski) list, w którym wyraża ona gotowość zatrudnienia w swym zakładzie fotografów europejskich, a między innymi i polskich, w zamian zatrudnionych dotychczas fotografów - Włochów, którzy mają być w najbliższych miesiącach zwolnieni.

Kwalifikacje zawodowe wymagane od reflektantów na wyjazd do zakładu wspomnianej firmy są dość wysokie i na ogół można by je porównać z kwalifikacjami wymaganymi od mistrza w zawodzie fotograficznym w Polsce.

Kandydat więc ubiegający się o pracę w Bagdadzie musi posiadać znajomość całokształtu prac fotograficznych, a w szczególności: wyczerpującą teoretyczną i praktyczną znajomość pracy laboratyjnej, retuszu negatywów i pozytywów, pracy w atelier oraz czynności pomocniczych i handlowych (sprzedaż aparatów i przyborów oraz materiałów fotograficznych), a także pracy laboratoryjnej w dziedzinie amatorskiego filmu kinematograficznego (wąskiego i normalnego). Wszystkie te prace mają miejsce w zakładzie wspomnianej firmy w Bagdadzie.

Ponadto kandydat musi być kawalerem i powinien posiadać znajomość pierwszorzędną jednego z języków: francuskiego lub angielskiego, bowiem języki te są przeważnie używano przez klientelę zakładu.

Warunki wynagrodzenia i zatrudnienia: 1) umowa na okres 2—3 lat, 2) pensja 10 dinarów = 10 funtów ang. miesięcznie w ciągu pierwszego roku, przy czym w wypadku zadawalających wyników i opłacalności (wydajności) pracownika może być podwyższona do 12 dinarów = 12 funtów ang. miesięcznie w drugim i trzecim roku pracy, 3) mieszkanie i utrzymanie bezpłatne i zapewnione na koszt właściciela firmy w jego domu, 4) przejazd trzecią klasą od granic Polski do Bagdadu pokrywa pracodawca, jednak powrotne koszty podróży do Polski ponosi zainteresowany kandydat.

Reflektanci na wymienione stanowiska w Iraku powinni przesłać do Izby Rzemieślniczej w Warszawie w terminie najpóźniej do dnia 15 grudnia r. b. własnoręczne oferty w języku polskim, zawierające życiorys ze szczególnym uwzględnieniem opisu kwalifikacyj zawodowych (w dziedzinie fotografji) i przebiegu dotychczasowej pracy w zawodzie fotograficznym, dołączając dowody, stwierdzające te kwalifikacje oraz odpisy świadectw pracy (względnie oryginały), przy czym w braku tychże podawać możliwe referencje, a ponadto dowody, stwierdzające znajomość jednego z wyżej wspomnianych języków. Niezależnie od powyższego niezbędne jest przesłanie łącznie z ofertą oświadczenia (deklaracji) o gotowości poddania się egzaminowi mistrzowskiemu w zawodzie fotograficznym oraz ze znajomości języków w Izbie Rzemieślniczej w Warszawie. Można również dołączyć prace fotograficzne.

Oferty niezawierające niezbędnych danych nie będą rozpatrywane.

O terminach egzaminów zainteresowani reflektanci zostaną odpowiednio powiadomieni. Oferty nieaktualne pozostaną bez odpowiedzi z wyjątkiem wypadków, w których koszty przesłania odpowiedzi pokryje kandydat.

O podstawach i sposobie uzyskiwania kart rzemieślniczych

III. Gdzie i w jaki sposób należy składać podania o karty rzemieślnicze.

Podanie o wydanie karty rzemieślniczej należy wnieść do starostwa, na terenie którego zamierza się prowadzić warsztat, względnie do Zarządu Miejskiego, o ile ten sprawuje funkcje powiatowej władzy administracji ogólnej.

W podaniu należy dokładnie wskazać:

1) imię i nazwisko oraz firmę pod jaką ma być prowadzony warsztat,
2) nazwę zawodu rzemieślniczego, jaki ma być wykonywany w danym warsztacie,
3) miejsce zamieszkania ubiegającego się o kartę rzemieślniczą,
4) adres siedziby warsztatu,
5) miejsce i datę urodzenia ubiegającego się o kartę rzemieślniczą,
6) przynależność państwową ubiegającego się o kartę rzemieślniczą.

Do podania należy dołączyć:

1) jeden z dokumentów, wyszczególnionych w cz. II naszego wyjaśnienia (zob. Nr. 47 „Rzemiosła" z dn. 22.XI.1936 r.),
2) metrykę urodzenia,
3) poświadczenie obywatelstwa polskiego,
4) poświadczenie zamieszkania.

O ile petent posiada zaświadczenie Izby Rzemieślniczej o posiadaniu uzdolnienia zawodowego do prowadzenia danego rzemiosła (t. zw. dyspensa), w podaniu o kartę rzemieślniczą należy wyraźnie podkreślić, że prosi się o kartę rzemieślniczą w drodze dyspensy (art. 146 prawa przemysłowego).

Podanie o kartę rzemieślniczą podlega opłacie stemplowej.

Musimy zapoznać się z przepisami kodeksu handlowego

II.

Rejestr handlowy.

W rozumieniu prawa handlowego kupcy dzielą się na rejestrowych i nierejestrowych. Każdy kupiec prowadzący przedsiębiorstwo w większym zakresie jest obowiązany wpisać się do rejstru. Sposób określania pojęcia większego przedsiębiorstwa w odniesieniu do zakładów rzemieślniczych zamieściliśmy w Nr. 47 „Rzemiosła".

Rejestr handlowy jest księgą prowadzoną przez Wydział Handlowy Sądu Okręgowego i służy do wpisywania ważnych, określonych prawem danych, dotyczących przedsiębiorstwa handlowego. Dane te obejmują m. in. firmę, siedzibę i przedmiot przedsiębiorstwa, imiona i nazwiska spólników, kapitał zakładowy, jeśli chodzi o spółkę etc. etc.

Wpis do rejestru sporządza sędzia, mający pieczę nad rejestrem i stąd zwany sędzią rejestrowym.

Rejestr handlowy rozpada się na cztery działy, z których każdy przeznaczony jest dla innej kategorii kupców.

W dziale A wpisuje się dane o kupcach jednoosobowych, osobach prawnych, spółkach prawnych, spółkach handlowych jawnych i komandytowych.

W dziale B—o spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością, spółkach akcyjnych i towarzystwach ubezpieczeń wzajemnych.

W dziale C — o zagranicznych spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością i akcyjnych.

W dziale D — o przedsiębiorstwach państwowych.

Oprócz powyższych czterech działów istnieje jeszcze specjalny rejestr spółdzielni.

Główną zasadą rejestru handlowego jest jawność. Z tego względu dane wpisane do rejestru są dla każdego dostępne, każdy może je przeglądać, żądać odpisów lub zaświadczeń, że dana rzecz nie jest w rejestrze uwidocznioną. Wpis zgłoszony do rejestru musi być ogłoszony w Monitorze Polskim.

Wpis wciąga się do rejestru na podstawie zgłoszeń kupca lub jego upełnomocnionego przedstawiciela, bądź z urzędu. Wpis zgłosić należy w ciągu dwóch tygodni od chwili zaistnienia okoliczności, której wpisu prawo wymaga, za niedotrzymanie terminu grozi grzywna w wysokości 500 zł.

Władze skarbowe, notariusz izby przemysłowo - handlowe obowiązane są zawiadamiać sąd rejestrowy o znanych im okolicznościach, dotyczących kupca a przewidzianych do wpisania do rejestru.

Sędzia rejestrowy rozpatruje zgłoszone wpisy i zapisuje je w rejestrze. O ile sędzia odmówi wpisu, zainteresowany ma prawo zgłosić zażalenie na jego decyzję do Sądu Apelacyjnego.

Wiadomości bieżące

Zmiana siedziby Związku Izb Rz. Z dniem 25 listopada r. b. siedziba Związku Izb Rzemieślniczych R. P. przeniesiona została na ul. Królewską Nr. 23, dokąd też należy kierować wszelką korespondencję. Tamże mieści się Redakcja i Administracja „Rzemiosła".

Rada Związku Izb Rzemieślniczych R. P. Z powodów od Związku Izb Rzemieślniczych niezależnych Zjazd Rady Związku Izb Rzem. R. P. nie odbędzie się w ustalonym terminie t. z. dn. 28 listopada rb. Zjazd Rady odbędzie się w pierwszej dekadzie grudnia br., o czym nastąpią osobne zawiadomienia.

Z ŻYCIA SAMORZĄDU RZEMIEŚLNICZEGO I ORGANIZACJI RZEMIEŚLNICZYCH

Z Izby Rzemieślniczej w Kielcach

Szewcy organizują się. Ruch spółdzielczy na terenie województwa kieleckiego coraz to więcej przenika do sfer rzemieślniczych. Szczególniej daje się to zauważyć w zawodzie szewskim. Do istniejących już, a zorganizowanych w roku bieżącym spółdzielni szewskich: w Kielcach, Skarżysku — Kamiennej, Opatowie, Wolbromiu, Ostrowcu, Iwaniskach i Częstochowie, przybywają, z inicjatywy Izby Rzemieślniczej w Kielcach, trzy nowe spółdzielnie szewców a mianowicie: Staszowie i Iłży, gdzie po odbytych zebraniach szewców powołano komitety organizacyjne, które już przystąpiły do prac wstępnych.

Samopomoc kredytowa rzemieślników chrześcijan. Na terenie województwa kieleckiego cechy i organizacje rzemieślnicze chrześcijańskie podjęły akcję organizacji kas bezprocentowego kredytu dla rzemieślników chrześcijan, których zadaniem jest udzielanie, członkom drobnym rzemieślnikom, pomocy kredytowej.

Rzemieślnicy w Słupi, pow. włoszczowskiego, organizują cech zbiorowy rzemieślników chrześcijan. W dniu 15 bm. odbyło się w Słupi, przy udziale delegata Izby Rzemieślniczej w Kielcach zast. Dyr. P. Jana Korsaka, walne zebranie Związku Rzemieślników Chrześcijan, na którym postanowiono przystąpić do zorganizowania Cechu Zbiorowego rzem. chrześcijan oraz Kasę Bezprocentowego Kredytu.

Zamknięcie Wystawy Książki w Opatowie. W dn. 15 bm. nastąpiło zamknięcie „Wystawy Książki" w Opatowie. Wystawa trwająca tydzień, cieszyła się dużym powodzeniem, świadczą-

cym, że podjęta inicjatywa miejscowych czynników z Panem Starostą Bołdakiem na czele znalazła żywy oddźwięk wśród społeczeństwa, które dowiodło, że zainteresowanie się książką jest duże, co do pewnego stopnia dementuje ogólnie utarty w tej mierze pogląd i narzekania wydawców. Na marginesie tej sprawy należy podkreślić, że książka polska jest za droga, tym się tylko tłumaczy mały stosunkowo ruch w przemyśle księgarskim.

Z Izby Rzemieślniczej we Lwowie

Pracownicy Izby Lwowskiej na pomoc zimową. Pracownicy Lwowskiej Izby Rzemieślniczej na posiedzeniu w dniu 17 b. m. postanowili opodatkować się na przeciąg pięciu miesięcy zimowych na rzecz Pomocy Zimowej dla Bezrobotnych, a to wedle skali ustalonej przez Ogólnopolski Obywatelski Komitet Pomocy Zimowej dla Bezrobotnych.

Niezależnie od tego Lwowska Izba Rzemieślnicza zwróciła się do Stowarzyszeń Rzemieślniczych i ogółu rzemiosła na terenie całego województwa lwowskiego z apelem o przystąpienie do akcji pomocy zimowej dla bezrobotnych a w szczególności o składanie ofiar w lokalnych Komitetach Pomocy.

Z Izby Rzemieślniczej w Łodzi

W sprawie zatrudniania wykwalifikowanych czeladników. Izba Rzemieślnicza w Łodzi wystąpiła do Związku Izb z wnioskiem o podjęcie szeroko zakrojonej akcji, zmierzającej do zatrudniania w warsztatach rzemieślniczych przede wszystkim wykwalifikowanych czeladników, posiadających dyplomy czeladnicze, oraz normalizacji stosunków w zakresie stawek płac.

Związek Izb uznając wystąpienie powyższe za słuszne, zwrócił się do pozostałych Izb Rzemieślniczych z prośbą o wypowiedzenie opinii.

W sprawie zmiany numeru konta czekowego w P. K. O. Izba Rzemieślnicza w Łodzi komunikuje, iż z dn. 31 grudnia r. b. zostaje zamknięte konto czekowe tut. Izby w P. K. O. w Warszawie Nr. 66.933 z powodu otwarcia z dniem 1 października r. b. nowego konta czekowego w P. K. O. Oddział w Łodzi Nr. 600.560.

Komunikując o powyższym, Izb prosi wpłacać wszelkie należności przypadające na jej rzecz na w/w **konto czekowe Nr. 600.560.**

Rzemiosło organizuje się. W dniu 14 listopada rb. odbyło się Walne Zebranie Rzemieślników Chrześcijan w Konstantynowie przy udziale delegata Izby Rzemieślniczej w Łodzi kierownika p. E. Lewandowskiego, na którym postawiono na miejsce pięciu nieżywotnych cechów zorganizować jeden Cech grupujący w sobie wszystkich rzemieślników Konstantynowa i gminy Brus.

* * *

W dniu 17. listopada rb. odbyła się konferencja Zarządu Związku Rzemieślników Chrześcijan w Piotrkowie z udziałem Dyrektora Izby Rzemieślniczej p. Stanisława Dobosza. mgra. W. Gąsiorowskiego z Urzędu Wojewódzkiego oraz E. Lewandowskiego kier. referatu Izby Rzemieślniczej.

Dyrektor Izby zreferował sprawę przepisów terminatorskich, dyspens i nielegalnego rzemiosła, po czym omawiano zorganizowanie bursy dla młodzieży rzemieślniczej.

* * *

W dniu 15 listopada rb. odbyło się Walne Zebranie Cechu Rzeźniczo - Wędliniarskiego w Pabianicach, w którym jako delegat Izby wziął udział Wicedyrektor Izby p. Wiesław Iżycki. Na porządku dziennym były sprawy organizacyjne.

Kursy Rzemieślnicze. W dniu 16 bm. został otwarty II kurs murarsko - ciesielski, organizowany przez Polską Y. M. C. A. w Łodzi, przy współudziale Izby Rzemieślniczej. Zebranych w liczbie 52 słuchaczy kursu powitał w serdecznych słowach dyr. Polskiej Y. M. C. A p. Trypko, w i mieniu Izby zaś p. Wiesław Iżycki.

* * *

Dnia 23 b. m. zostanie otwarty w Łodzi kurs dokształcający zawodowy dla kandydatów do egzaminów czeladniczego i mistrzowskiego w lokalu szkoły powszechnej przy ul. Czerwonej 8. Na kursy zapisało się 208 osób. Kierownikiem kursu został p. Bronisław Borucki. Egzamin wstępny odbędzie się w tym samym dniu od godziny 17.30 do 22.30.

* * *

Kursy dokształcające dla kandydatów do egzaminu czeladniczego i mistrzowskiego w Kaliszu i Piotrkowie zostały już uruchomione. W Kaliszu otworzono kurs w dniu 19 bm. przy udziale 160 słuchaczy — kierownikiem kursu jest p. Tadeusz Skrętny. W Piotrkowie inż. Zagrzejewski kierownik kursu otworzył kurs dnia 19 bm. w obecności 60 słuchaczy.

Z referatu szkolnego. W dniu 20 bm. odbyło się w lokalu Izby Rzemieślniczej posiedzenie misji Egzaminacyjnej z udziałem przedstawiciela Izby Rzemieślniczej p. inż. J. Baczewskiego, oraz pp. L. Portalewskiego. Józefa Kendrzyńskiego przedstawicieli rzemiosła kowalskiego w Łodzi, poświęcone ustaleniu zasad programu egzaminacyjnego mistrzowskiego i czeladniczego w zawodzie kowalskim. Program ten omówiony został w/g następujących wytycznych: 1) Wyraźne rozróżniczkowanie poziomów programowych mistrzowskich i czeladniczych. 2) Odpowiednio dokładne opracowanie materiałoznawstwa i techniki pracy w tym zawodzie. 3) Wprowadzenie pojęcia estetyki zawodowej (moda, forma) i historia zawodu. 4) Opracowanie specjalnej kalkulacji, organizacji handlowej i administracji zakładu w tym zawodzie. 5) Zasady higieny zawodowej, oraz prawodawstwa ogólnego i zawodowego.

Powołanie Komisyj Lustracyjnych na terenie m. Sieradza, Kłodawy, Sulejowa, Konstantynowa i Lutomierska. W dniu 4 listopada rb. pod przewodnictwem Jó-

zefa Stodulskiego, Prezesa Związku Rzemieślników Chrześcijan, odbyło się w Sieradzu zebranie przedstawicieli wszystkich tamtejszych cechów i organizacyj rzemieślniczych. Tematem obrad była sprawa powołania do życia Komisyj Lustracyjnych. Zgodnie z wytycznymi ustalonymi przez Izbę Rzemieślniczą w Łodzi postanowiono rozpocząć akcję lustracyjną. W tym celu utworzono dwa rejony lustracyjne obejmujące m. Sieradz oraz przyległe gminy wiejskie: Bogumiłów, Charłupia Mała i Wróblew.

Następnie uzgodniono listy kandydatów, z których Izba zamianowała 10 lustratorów. Powołane komisje rozpoczną działalność w drugiej połowie listopada rb.

* * *

W dniu 6 listopada rb. została powołana komisja lustracyjna w Kłodawie pod przewodnictwem Stanisława Gabryjelskiego, Starszego Cechu Rzeźniczego.

Terenem działalności powołanych dwóch komisyj lustracyjnych będzie m. Kłodawa oraz obszar gminy wiejskiej Krzykosy.

* * *

W dniu 9 listopada rb. na polecenie Izby Rzemieślniczej w Łodzi została powołana komisja lustracyjna do walki z nielegalnym rzemiosłem i nielegalnym kształceniem uczniów rzemieślniczych na terenie m. Lutomierska. Przewodniczącym komisji został p. Roman Nowacki, Starszy Cechu Szewców w Lutomiersku. Powołana komisja rozpocznie działalność w drugiej połowie listopada rb.

* * *

W dniu 14 listopada rb. odbyło się zebranie przedstawicieli wszystkich cechów i organizacyj rzemieślniczych m. Konstantynowa. Zebraniu przewodniczył Prezes Cechu Zjednoczonych Rzemieślników Chrześcijan p. Gustaw Szulc. Na zebraniu tym postanowiono utworzyć Komisje Lustracyjne według wytycznych Izby Rzemieślniczej. Powołano dwie komisje, których terenem działania będzie wyłącznie obszar m. Konstantynowa.

* * *

W dniu 7 listopada rb. pod przewodnictwem prezesa Chrześcijańskiego Towarzystwa Rzemieślniczego w Sulejowie, p. Wacława Domaradzkiego odbyło się w Sulejowie zebranie wszystkich tamtejszych organizacyj rzemieślniczych.

Na zebraniu tym postanowiono rozpocząć akcję zwalczania nielegalnego rzemiosła i nielegalnego kształcenia uczniów rzemieślniczych przy pomocy Komisyj Lustracyjnych.

Miasto Sulejów postanowiono podzielić na dwa rejony lustracyjne. Uzgodniono listy kandydatów, z których Izba Rzemieślnicza zamianowała 10 lustratorów. Powołane Komisje rozpoczną działalność w drugiej połowie listopada rb.

Sprawa uchwalania budżetów cechowych. Izba Rzemieślnicza w Łodzi nawiązując do okólnika swego z dnia 2. XI. rb. Nr. 8. przypomina wszystkim cechom województwa Łódzkiego, iż w miesiącu listopadzie winny się odbyć walne zebrania cechów dla uchwalenia budżetu na rok 1937 zgodnie z § 17 statutu Cechów. Termin winien być bezwzględnie dotrzymany. W związku z powyższym zechcą Zarządy Cechów niezwłocznie powiadomić tut. Izbę Rzemieślniczą o terminach wyznaczonych Walnych Zebrań Cechów.

Sprawa organizowania spółdzielni wytwórczo-handlowej w Kaliszu. W dniu 18 listopada r.b. odbyło się w Kaliszu w lokalu Związku Rzemieślników Chrześcijan, zebranie Stolarzy pod przewodnictwem radcy Izby Rzemieślniczej p. Rolla z udziałem przedstawiciela Izby p. K. Ciesielskiego, w związku z organizacją projektowanej spółdzielni.

Po przedyskutowaniu powyższej sprawy wszyscy zebrani wypowiedzieli się jednogłośnie za zorganizowaniem spółdzielni handlowo - surowcowej, jednej dla wszystkich zawodów branży drzewnej. W tej sprawie zebrani zlecili p. Radcy Rollowi porozumienie się z zainteresowanymi cechami w takim terminie, aby w przeciągu 2 tygodni spółdzielnia została zorganizowana.

Z Izby Rzemieślniczej w Nowogródku

Katalog rzemiosła województwa nowogródzkiego. Izba Rzemieślnicza w Nowogródku zawiadamia ogół rzemiosła, że w najbliższych dniach przystępuje do druku katalogu, który będzie zawierał pełny imienny wykaz rzemieślników z terenu województwa nowogródzkiego, w/g poszczególnych zawodów oraz miejscowości.

W katalogu uwzględnieni będą jedynie ci rzemieślnicy, którzy wypełnili t. zw. kwestionariusze informacyjne. Prócz części zwykłej, katalog zawierać będzie również część reklamową płatną w cenie zł. 40 (pół stronnicy(, zł. 20.— 1/4 stronicy) i zł. 12.— (1/8 stronicy).

Rzemieślnicy, którzy pragną ogłosić się w części reklamowej, winni bezzwłocznie przekazać pod adresem Izby pocztą lub za pośrednictwem P. K. O. (Nr. 82.101) stosowną kwotę oraz nadesłać tekst odpowiedniej reklamy — ogłoszenia. Zamówienia do części reklamowej przyjmowane będą najdalej do końca **listopada rb.** Izba nadmienia jeszcze, że katalog powyższy zostanie rozesłany wszystkim urzędom cywilnym i wojskowym, instytucjom, organizacjom oraz kioskom księgarni kolejowych „Ruch" na stacjach w obrębie województwa nowogródzkiego.

Katalog będzie w ten sposób oprawiony, aby umożliwiać uzupełnianie lub zmiany w tekście dotyczące zmian zachodzących wśród rzemiosła w terenie.

Odpowiednia korekta przeprowadzona będzie przez Izbę conajmniej raz na kwartał, przyczym instytucje, które otrzymają katalog będą o wszelkich zmianach zawiadamiane drogą przesyłania dodatkowych kartek do katalogu.

Z Izby Rzemieślniczej w Toruniu

Istniejące szkoły dokształcające zawodowe oparte są na ustawodawstwie dzielnicowym co jest przyczyną jednolitego ich traktowania pod różnymi względami. W związku z tym Min. Wyzn. Rel. i Oś. P. przygotowało projekt ustawy o utworzeniu

i utrzymywaniu szkół dokształcających zawodowych.

Wspomniany projekt omawiała komisja oświatowa Izby Rzemieślniczej w dniu 13 listopada pod przewodnictwem prezesa Izby p. Jakubowskiego przy udziale tak przedstawicieli rzemiosła jak i szkolnictwa. Po dłuższej dyskusji zaakceptowano projekt konkretyzując postulaty rzemiosła pomorskiego odnośnie szkoły dokształcającej zawodowej. W szczególności stwierdzono, że wiek młodocianych od 14-15 roku życia nie jest wykorzystany, że po opuszczeniu szkoły powszechnej, a przed wstąpieniem w naukę rzemiosła młodzież zbyt łatwo ulega wpływom ulicy. Komisja wyraziła zdanie, że obowiązek uczęszczania do szkoły dokształcającej zawodowej winien rozpocząć się już po opuszczeniu szkoły powszechnej, natomiast podczas nauki zawodowej obowiązek uczęszczania do szkoły dokształcającej zawodowej winien być ograniczony do dwóch lat i najwyżej do 6 godzin tygodniowo w godzinach wieczornych. W zakres programu nauki szkolnej w tych dwóch latach winny w tym wypadku wchodzić wyłącznie przedmioty ściśle z zawodem złączone. Tym czasem unikano by tarć, które niekiedy powstają na tle obowiązku szkolnego podczas nauki rzemiosła, a w szczególności w związku z rozkładem lekcji.

Dłuższą dyskusję wywołała także kwestia prasy rzemieślniczej, gdyż stwierdzono stosunkowo słabe zainteresowanie rzemiosła istniejącymi wydawnictwami i powszechnym upadkiem prasy fachowej i ogólnorzemieślniczej.

W powyższej sprawie komisja postanowiła zwołać w najbliższym czasie osobną konferencję.

PRACA i UBEZPIECZENIA

I. UMOWA O DZIEŁO, PRACĘ I NAUKĘ.

Rozróżnienie tych trzech rodzajów umów posiada dla rzemieślnika doniosłe znaczenie z uwagi na odmienne za każdym razem uprawnienia i obowiązki dla stron, które zawarły jedną ze wspomnianych umów.

1. Przez **umowę o dzieło** przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania zamówionego dzieła, zamawiający zaś do zapłaty wynagrodzenia.

Istotną cechą umowy o dzieło jest wynik pracy, który dopiero daje prawo do wynagrodzenia.

Przykładem umowy o dzieło jest stosunek między cholewkarzem i szewcem który zamówił określone cholewki, mosiężnikiem i ślusarzem który zamówił specjalne odlewy, między budowniczym i samoistnymi majstrami rzemiosł budowlanych, podejmujących się wykonania określonych robót budowlanych, i t. d.

W stosunku do przyjmującego zamówienie w wypadku stosunku z umowy o dzieło nie mają zastosowania przepisy o czasie pracy, urlopach i t. p. ustawodawstwa pracy oraz ustawodawstwa ubezpieczeń społecznych.

2. Przez **umowę o pracę** pracownik zobowiązuje się do pełnienia dla pracodawcy pracy za wynagrodzeniem.

Istotną cechą umowy o pracę jest **czas pracy**, który daje prawo do wynagrodzenia niezależnie od wyniku pracy, a więc czy pracownik zrobił więcej np. w ciągu dnia czy mniej. Poza tym w stosunku do umowy o pracę spotykamy się z **osobistym podporządkowaniem** się pracownika pracodawcy.

Przykładem umowy o pracę jest stosunek między samoistnym rzemieślnikiem a przyjętym do warsztatu mistrzem, czeladnikiem, pomocnikiem i t. d.

W stosunku do pracownika, zatrudnionego na podstawie umowy o pracę mają w pełni zastosowanie przepisy ustawodawstwa pracy i ubezpieczeń społecznych.

3. Przez **umowę o naukę** pracodawca zobowiązuje się przygotować ucznia do praktycznego zawodu w związku z pracą wykonywaną dla pracodawcy.

Przy umowie o naukę dopuszczalne jest pełnienie pracy przez ucznia bez wynagrodzenia, a nawet dopuszczalne jest wynagrodzenie pracodawcy przez ucznia za udzieloną naukę. To jest stanowisko teoretyczne; w praktyce prawo polskie zabrania w rzemiośle bezpłatnego zatrudniania terminatorów i pobierania od nich opłat za naukę.

I. JAKIM UBEZPIECZENIOM PODLEGAJĄ PRACOWNICY FIZYCZNI W RZEMIOŚLE?

Istnieją następujące rodzaje ubezpieczeń:

1. chorobowe (wraz z macierzyństwem),
2. wypadkowe (wraz z chorobami zawodowymi),
3. emerytalne.

Obowiązkowi ubezpieczenia podlegają wszystkie osoby bez różnicy płci i wieku, pozostające w stosunku pracy najemnej, (najęty do warsztatu: mistrz, czeladnik, pomocnik, robotnik niewykwalifikowany) oraz:

a) terminatorzy, wolontariusze i praktykanci,

b) zatrudnieni przez samoistnego rzemieślnika jego krewni i powinowaci z wyjątkiem małżonka.

c) chałupnicy i osoby z nimi pracujące.

Nie podlegają całkowicie ubezpieczeniu następujący krewni samoistnego rzemieślnika, zatrudnieni w jego warsztacie:

a) zstępni (synowie, córki, wnukowie i wnuczki),

b) rodzeństwo (bracia i siostry),

c) wstępni (ojciec, matka, dziadek, babka)

pod warunkiem jednak, że pozostają z pracodawcą we wspólnym gospodarstwie domowym.

* * *

Mistrzowie, czeladnicy, pomocnicy (osoby, które ukończyły termin, a nie złożyły jeszcze egzaminu czeladniczego) oraz inni robotnicy zatrudnieni w warsztacie na podstawie umowy o pracę, podlegają ubezpieczeniu **chorobowemu, wypadkowi i emerytalnemu.**

Terminatorzy podlegają tylko ubezpieczeniu **chorobowemu** i **wypadkowemu**, jeżeli została z nimi umowa o naukę spisana i zarejestrowana w Izbie Rzemieśl

niczej. Jeśli umowy nie spisano i nie zarejestrowano—podlegają ubezpieczeniu **chorobowemu, wypadkowemu** i **emerytalnemu.**

Praktykanci i wolontarjusze, będący uczniami lub absolwentami szkół zawodowych i akademickich, zatrudnieni wyłącznie w celu praktycznego przysposobienia się do swego zawodu według przepisów ustawowych lub danej uczelni podlegają tylko ubezpieczeniu **wypadkowemu.**

Osoby, dla których praca najemna nie stanowi głównego źródła utrzymania, zatrudnione celem wykonania prac dorywczych albo też zatrudnione okazyjnie lub przejściowo, jeżeli zatrudnienie to u tego samego pracodawcy nie trwa dłużej niż tydzień podlegają tylko ubezpieczeniu **wypadkowemu.**

Krewni pracodawcy-rzemieślnika (zstępni, rodzeństwo i wstępni — **nie pozostający z nim we wspólnym gospodarstwie domowym, a**

1) pracujący w jego warsztacie w charakterze najemników (za wynagrodzeniem) jako mistrzowie, czeladnicy, pomocnicy lub robotnicy podlegają ubezpieczeniu **chorobowemu, wypadkowemu i emerytalnemu.**

2) zatrudnieni przez pracodawcę - rzemieślnika, jako terminatorzy oraz jako mistrzowie, czeladnicy, pomocnicy lub robotnicy, a nie pozostający w stosunku pracy najemnej, podlegają tylko ubezpieczeniu **wypadkowemu.**

PODATKI I USTAWODAWSTWO PODATKOWE

TERMIN PŁATNOŚCI PODATKÓW

W grudniu płatne są następujące podatki:

1) **do dnia 5 grudnia** — podatek od energii elektrycznej, pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w czasie od 16 do 30 listopada; **do dnia 20 grudnia** tenże podatek pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w ciągu pierwszych 15 dni grudnia 1936 r.;

2) **do dnia 7 grudnia** — podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłaconych przez służbodawcę w listopadzie 1936 r.;

3) **do dnia 25 grudnia** — zaliczka miesięczna na podatek przemysłowy od obrotu za rok 1936, w wysokości podatku przypadającego od obrotu osiągniętego w listopadzie przez wszystkie przedsiębiorstwa, obowiązane do ogłaszania sprawozdań o swych operacjach lub do składania sprawozdań do zatwierdzenia, a z innych przedsiębiorstw — przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii oraz przemysłowe I—V kategorii, prowadzące prawidłowe księgi handlowe.

Uwaga: W tym samym terminie mogą uiścić podatek przemysłowy od obrotu za miesiąc listopad wszelkie inne przedsiębiorstwa, prowadzące dobrowolnie prawidłowe (uproszczone) księgi handlowe.

Przypominamy, że z dniem 1 listopada 1936 r. rozpoczął się okres nabywania świadectw przemysłowych na r. 1937. Ostateczny termin nabycia świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych upływa z dniem 31 grudnia 1936 r.

Ponadto płatne są w grudniu zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminem płatności w tym miesiącu, oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności również w miesiącu grudniu r. b.

NOWE PRAWO KARNO-SKARBOWE

W Nr. 84 Dziennika Ustaw z dn. 5 listopada r. b. został ogłoszony dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 3 listopada 1936 r., zawierający nowe prawo karno - skarbowe.

W myśl postanowień dekretu występkiem skarbowym jest czyn, zagrożony karami zasadniczymi więzienia, aresztu lub grzywny i polegający na naruszeniu przepisów w zakresie: prawa celnego, monopolu tytoniowego, monopolu spirytusowego oraz sprzedaży napojów alkoholowych, monopolu solnego, monopolu zapałczanego i opodatkowania zapalniczek, monopolu loteryjnego, sztucznych środków słodzących, opodatkowania piwa, wina i miodu syconego, drożdży, kwasu octowego, kwasu węglowego, cukru, olejów mineralnych, tłuszczów, opłaty od kart do gry, opodatkowania węgla, opłat od wyrobu, przerobu oczyszczania, magazynowania i sprzedaży artykułów monopolowych, lub podlegających podatkowi, regulowania gospodarki cukrowej i buraczanej, obrotu papierami premiowymi i obrotu towarowego z W. M. Gdańskiem.

Odpowiedzialność zachodzi w razie popełnienia występku skarbowego umyślnie bądź też nieumyślnie, nie podlega jednak karze, kto dokonawszy występku doniesie o nim władzy skarbowej zanim dowiedziała się o jego popełnieniu, wymieni osoby, które brały udział i wpłaci w terminie przez władzę skarbową określonym uszczuploną należność skarbową, bądź połowę wartości towaru gdy występek nie polega na uszczupleniu należności skarbowej.

Dekret powyższy wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1937 r.

ZAPISUJCIE SIĘ

NA CZŁONKÓW

KAS

BEZPROCENTOWEGO

KREDYTU

RZEMIOSŁA

CHRZEŚCIJAŃSKIEGO

OŚWIATA WYCHOWANIE KULTURA

O tych, którzy powinni wrócić do życia rodzinnego

Jest rzeczą powszechnie uznawaną, iż skutki kryzysu gospodarczego i moralnego najdotkliwiej odczuwa młodzież dorastająca. — Bo, nietylko spotyka zamknięte przed sobą warsztaty pracy, ale pozbawiona wszelkiej opieki moralnej, niszczeje, traci łączność z życiem, staje się nietylko stale bezrobotną, ale i bez zawodu.

Czy z młodzieży tej za lat kilka wytworzy się zdrowa społeczność?

Czy po okresie nadmiaru rąk do pracy, znajdziemy wiele rąk kwalifikowanych?

Czy rzemiosło, przemysł, handel, obywające się dziś bez materiału uczniowskiego, znajdą w przyszłości dostateczną ilość odpowiednio wykwalifikowanych młodych pracowników?

Oto pytania, które każą nam dziś bić na alarm, wołać o miejsca do pracy i do nauki dla młodych.

Walcząc z kryzysem i jego skutkami, pamiętać przeto winniśmy o dniu jutrzejszym, o tym, że gdy poprawi się sytuacja gospodarcza potrzeba będzie znów młodych, zdolnych rąk.

Szkolić je należy już teraz, nawet w okresie największego nasilenia bezrobocia.

A już najbardziej trzeba nam zatroszczyć się o tych z pośród nich, których los pozbawił szczęścia życia rodzinnego. Sieroty, półsieroty, dzieci opuszczone, którym ojca i matkę zastępował przez długie lata zakład wychowawczo-opiekuńczy, a które wchodzą w wiek młodzieńczy, muszą znaleźć przygotowanie do życia w warunkach najbardziej zbliżonych do ich przyszłego środowiska.

Wartości, jakie w nich wyrabiano i chroniono w zakładach przez długie lata, nie mogą zmarnieć w zetknięciu się z twardą rzeczywistością, nie może zginąć olbrzymi wysiłek wychowawczy i materialny, jaki społeczeństwo w nich włożyło.

Zrozumieć ich dolę, przyjść z pomocą musi świat pracy, ci wszyscy, którzy interesują się losem młodych, którzy są w stanie przysposobić ich do życia, przywrócić normalnej społeczności.

Pierwszą i najwydatniejszą opiekę dał dzieciom Wydział Opieki Społecznej i Zdrowia Publicznego Zarządu Miejskiego m. Warszawy. Teraz, dzięki jego inicjatywie i poparciu, setki młodych chłopców i dziewcząt, wychowywanych dotąd w zakładach, zdrowych fizycznie i moralnie, może rozpocząć naukę zawodu w rodzinach rzemieślniczych.

Ale akcję Zarządu Miejskiego zrozumieć muszą ci, którzy mogą i mają prawo kształcenia zawodowego, mistrzowie, kierownicy zakładów pracy, oraz rodziny, chcące zaopiekować się młodzieżą. Już w pierwszym roku akcji musi znaleźć się co najmniej setka ludzi dobrej woli, którzyby dorastającym wychowankom miasta, bodaj przez czas nauki zawodu, zastąpili ojca, matkę i wprowadzili w realne życie.

Sprawa ta aż nadto przekonywująca, nie może być zaniedbana, nie może zawieść, tym bardziej, że główny opiekun tej młodzieży — Miasto, ponosi wszelkie koszty utrzymania ucznia.

Mistrzowie i kierownicy zakładów pracy, deklarujący chęć przyjęcia tej młodzieży do nauki zawodu, otrzymują materiał wartościowy moralnie i fizycznie, selegowany przez pracownię psycho-techniczną, dobrany według specjalnych życzeń opiekunów; młodzież, która im wdzięczna będzie całe życie za pomoc w zdobyciu umiejętności zawodowej. Rodziny, które chciałyby zaopiekować się kształceniem zawodowym młodzieży, otrzymują zwrot kosztów utrzymania ucznia, wyprawkę dla wychowanka. Chłopiec lub dziewczyna może mieszkać, mieć utrzymanie i uczyć się u mistrza, albo mieszkać i mieć utrzymanie w rodzinie zastępczej, a uczyć się u innego mistrza lub w szkole zawodowej.

Wierzyć należy, iż ta wydatna pomoc Zarządu Miejskiego na rzecz Młodzieży, będzie należycie oceniona przez społeczeństwo i spotka się z należytym zrozumieniem przyjaciół młodzieży, których nie brak i w naszej Stolicy.

Zgłoszenia przyjmuje i wszelkich informacyj udziela Wydział Opieki Społecznej i Zdrowia Publicznego — Warszawa, ul. Złota 74, pokój 53 — codziennie w godzinach — 10 do 12-ej. Tel. 258-21 z wyjątkiem soboty.

W. S.

Opłaty za powtórny egzamin czeladniczy

Izba Rzemieślnicza we Lwowie zwróciła się do Związku Izb Rzemieślniczych pismem z dnia 3. X. 1936 r. z prośbą o powiadomienie jak należy traktować powtórzenie egzaminu czeladniczego, o którym mowa w piśmie Ministerstwa P. i H. Nr. II, 3. 21 z dnia 21. VIII. 1936 r. czy jako powtórny egzamin, za który (w myśl wytycznych Ministerstwa P. i H. należy pobierać zniżoną opłatę w wysokości 15 zł., czy też egzamin taki należy przeprowadzić bez pobierania ponownej opłaty.

Na skutek pisma Związku Izb Rzemieślniczych Nr. US. 7. 89 z dnia 13.X.1936 r. Ministerstwo Przemysłu i Handlu w piśmie Nr. PR. II. 3. 39 skierowanem do Związku Izb Rzemieślniczych R. P. w dniu 9. XI. 1936 r. wyjaśniła co następuje:

„W odpowiedzi na pismo z dn. 13 października 1936 r. L. Dz. US. 7, 8, 9/36 Ministerstwo Przemysłu i Handlu wyjaśnia, że powtórzenie egzaminu czeladniczego, przewidziane w okólniku z dn. 21 sierpnia 1936 r. Nr. PR. II. 3/21 należy traktować jako powtórny egzamin, za który w myśl wytycznych Ministerstwa Przemysłu i Handlu z dnia 24 lutego 1936 r. Nr. PA. IV. 7/16 należy pobierać zniżoną opłatę w wys. 15 zł.

Naczelnik Wydziału
(—) J. CHRZANOWSKI.

Warunki dopuszczenia do egzaminu mistrzowskiego

W myśl art. 158 prawa przemysłowego do podania o dopuszczenie do egzaminu mistrzowskiego należy dołączyć:

1) świadectwo złożenia egzaminu czeladniczego,

2) świadectwo (świadectwa) odbycia conajmniej trzyletniej praktyki czeladniczej, lub

1) kartę rzemieślniczą,

2) zaświadczenie władzy przemysłowej I instancji o samoistnym nieprzerwanym wykonywaniu rzemiosła w ciągu co najmniej 6 lat oraz świadectwo szkolne.

Zachodziło pytanie, czy kandydat do egzaminu mistrzowskiego, który wykazał się świadectwem o samoistnym nieprzerwaniu rzemiosła w ciągu 3 lat, mógł być dopuszczony do egzaminu mistrzowskiego?

Chodziło jednym słowem o wyjaśnienie, czy trzyletnia praktyka czeladnicza jest równoznaczna z trzyletnim samoistnym wykonywaniem rzemiosła. Ministerstwo Przemysłu i Handlu wyjaśniło pismem Nr. PR. II 2.32 z dnia 19/XI.36 zgodnie z wnioskiem Związku Izb Rzemieślniczych, że „przy dopuszczaniu do egzaminu mistrzowskiego świadectwa, stwierdzające samoistne prowadzenie rzemiosła po złożeniu egzaminu czeladniczego należy traktować jako świadectwa praktyki czeladniczej w rozumieniu art. 158 ust. 4 prawa przemysłowego".

Prawa nabyte do kształcenia terminatorów na terenie b. zaboru rosyjskiego

Artykuł 158 prawa przemysłowego w końcowym zdaniu przewiduje, że do podania o dopuszczenie do egzaminu mistrzowskiego zamiast wyszczególnionych w tym artykule dokumentów, wystarczy dołączyć dowód, stwierdzający uprawnienie kandydata do kształcenia terminatorów przed dniem 16 grudnia 1927 r.

W sprawie interpretacji powyższego przepisu Ministerstwo Przemysłu i Handlu wydało okólnik, który został ogłoszony w „Rzemiośle" Nr. 22/1936 str. 18. Okólnik ten wywołał duże niezadowolenie w ośrodkach rzemieślniczych. Niektóre Izby wystąpiły do Związku Izb Rzemieślniczych z wnioskiem o spowodowanie wprowadzenia niezbędnych poprawek do zacytowanego okólnika.

Prezydium Związku Izb Rzemieślniczych R. P. w osobach pp. Prezesa Posła na Sejm A. Snopczyńskiego i Dyr. B. Sikorskiego na konferencji u p. Dyrektora Departamentu Przemysłu i Rzemiosła p. M. Kandla przedłożyło postulaty rzemiosła, w wyniku czego zostały zgłoszone konkretne wnioski Ministerstwu Przemysłu i Handlu przez Związek Izb Rzemieślniczych R. P.

Uwzględniając słuszność tych wniosków, Ministerstwo Przemysłu i Handlu pismem Nr. PR. II. 1.73 z dnia 16.XI.1936 r. wydało do wszystkich Urzędów Wojewódzkich, i Izb Rzemieślniczych na terenie b. zaboru rosyjskiego okólnik treści następującej:

„W związku z wątpliwościami, jakie nasunęło wprowadzenie w życie okólnika Ministerstwa Przemysłu i Handlu Nr. 27 z dnia 15 maja 1936 r. Nr. P. A. III. 1/99 — Ministerstwo wprowadza następujące poprawki w brzmieniu wym. okólnika:

1. w ustępie 1 zdanie ostatnie uzyskuje brzmienie: „zatrudniały w swych warsztatach rzemieślniczych młodocianych lub niepełnoletnich pracowników w charakterze uczniów rzemieślniczych". Słowa „lub robotników wykwalifikowanych w rzemiośle" ulegają skreśleniu.

2. w ustępie 2 zdanie ostatnie uzyskuje brzmienie: „kandydat do egzaminu mistrzowskiego zatrudniał w swym warsztacie przed 16.XII.1927 r. młodocianych lub niepełnoletnich pracowników w charakterze uczniów rzemieślniczych". Słowa: „lub robotników wykwalifikowanych w rzemiośle" ulegają skreśleniu".

Zjazd bezprocentowych kas kredytu rzemiosła chrześcijańskiego

Na prośbę Komitetu Organizacyjnego informujemy, że pierwszy Ogólno Polski Zjazd Przedstawicieli Kas Bezprocentowego Kredytu Rzemiosła Chrześcijańskiego odbędzie się dnia 13 grudnia b.r. w Warszawie w lokalu Związku Stowarzyszeń Rzemieślników Chrześcijan przy ul. Miodowej Nr. 14 o godz. 11 przed południem. Na Zjazd delegują po jednym przedstawicielu zarówno istniejące już Kasy z ramienia swych Zarządów, jako też będące w organizacji z ramienia Komitetów Organizacyjnych.

Uczestnikom Zjazdu przysługują zniżki kolejowe w wysokości 50%. W podróży do Warszawy należy opłacić pełny bilet a równocześnie przystemplować w kasie kolejowej kartę uczestnictwa. Podróż powrotna będzie bezpłatna. W tym celu należy zaopatrzyć się w dowód osobisty z fotografią.

Karty uczestnictwa zostały rozesłane przez Związek Stowarzyszeń Rzemieślników Chrześcijan do wszystkich zarejestrowanych Kas Bezprocentowych, do Związków Rzemieślników Chrześcijan oraz do Izb Rzemieślniczych. Kto nie otrzymał karty uczestnictwa a pragnie wziąć udział w Zjeździe, winien zwrócić się do wymienionych instytucyj.

Tematem obrad będzie omówienie celów i zadań Bezprocentowych Kas, zakres działania, metody współpracy z czynnikami państwowymi i społecznymi, po czym przedyskutowany będzie statut Związku Bezprocentowych Kas Rzemiosła Chrześcijańskiego jako instytucji rozdzielającej kredyty między pojedyncze kasy. Po omówieniu statutu nastąpi wyłonienie władz Związku.

Komitet Organizacyjny zwraca się do wszystkich Związków Rzemieślników Chrześcijan, do Kas istniejących oraz będących w organizacji, aby ze względu na wagę zagadnienia obesłały Zjazd swymi delegatami.

Kontynuowanie ubezpieczenia francuskiego i niemieckiego

Zakład Ubezpieczeń Społecznych podaje do wiadomości, że osoby, które pracowały w Niemczech i we Francji na obszarze Alzacji i Lotaryngii (departamenty Rhin, Haut Rhin i Moselle) i obecnie po powrocie do Polski pragną zachować nabyte w Niemczech lub we Francji uprawnienia ubezpieczenia na starość oraz na wypadek inwalidztwa i śmierci — mogą opłacać należne składki do instytucji ubezpieczeniowej tego państwa, w którym były uprzednio ubezpieczone, tylko za pośrednictwem Z.U.S. w Warszawie. Bezpośrednie przekazywanie pieniędzy do Francji lub Niemiec natrafia na duże trudności ze względu na ograniczenia dewizowe.

Przy przesyłaniu pieniędzy do Z.U.S. należy na odwrocie przekazu zaznaczyć jego cel (kontynuowanie ubezpieczenia niemieckiego, lub francuskiego), oraz podać dokładnie nazwę instytucji, do której kwoty mają być przekazywane. Jednocześnie załączać należy gr. 50 na pokrycie kosztów przekazu za granicę. Kwoty łącznie z opłatą za przekaz wpłacać należy na konto Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w P.K.O. Nr. 8.003.

Wymiar i wpłaty składek ubezpieczeniowych w 1936 r.

Według ostatnich obliczeń, dokonanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, wymiar składek ubezpieczeniowych na terenie całego państwa (oprócz Górnego Śląska) wyniósł w pierwszym półroczu 1936 r. ogółem 147.243.773 zł., w tym z tytułu ubezpieczenia na wypadek choroby 50.136.291 zł., z tytułu ubezpieczenia emerytalnego pracowników umysłowych (łącznie z Górnym Śląskiem) 29.618.875 zł., z tytułu emerytalnego ubezpieczenia robotników 29.859.116 zł., ubezpieczenia na wypadek braku pracy pracowników umysłowych 7.844.252 zł., ubezpieczenia od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych 17.691.252 zł., oraz z tytułu zabezpieczenia robotników na wypadek bezrobocia w Funduszu Pracy 12.093.987 zł. (W porównaniu z 1929 r. suma wymiaru składek zmniejszyła się niemal o połowę).

Wpływ składek, wypłaconych w tym okresie przez pracodawców, wyniósł łącznie 139.426.196 zł., w tym wpływy ubezpieczenia na wypadek choroby 47.892.371 zł., ubezpieczenia emerytalnego pracowników umysłowych 26.662.196 zł., ubezpieczenia emerytalnego robotników 29.286.702 zł., ubezpieczenia od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych 16.362.341 zł., ubezpieczenia na wypadek braku pracy pracowników umysłowych 7.600.975 zł., oraz wpływy z tytułu zabezpieczenia robotników na wypadek bezrobocia w Funduszu Pracy 11.621.611 zł.

Wyłączenie od obowiązku ubezp. prac. umysłowych

Wobec licznych zapytań, kierowanych do instytucji ubezpieczeń społecznych, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyjaśnia, że całkowitemu wyłączeniu od obowiązku ubezpieczenia pracowników umysłowych podlegają: 1) etatowi funkcjonariusze państwowi, podlegający ustawie o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy państwowych i zawodowych wojskowych; 2) prowizoryczni funkcjonariusze państwowi (urzędnicy, nauczyciele tymczasowi, pracownicy państwowego przedsiębiorstwa Polska Poczta, Telegraf i Telefon, funkcjonariusze administracyjni lasów państwowych); 3) pracownicy przedsiębiorstwa Polskie Koleje Państwowe, objęci przepisami rozporządzenia Rady Ministrów o zaopatrzeniu emerytalnym i odszkodowaniu za nieszczęśliwe wypadki przedsiębiorstwa P.K.P.; 4) osoby pozostające w czynnej służbie wojskowej; 5) cudzoziemcy, zatrudnieni w przedstawicielstwach dyplomatycznych i konsularnych państw obcych oraz w międzynarodowych komisjach; 6) duchowni członkowie zakonów, oraz osoby, należące do zgromadzeń i stowarzyszeń religijnych lub organizacji dobroczynnych, o ile wykonywują swą pracę w tych instytucjach bez wynagrodzenia, z pobudek religijnych, ideowych lub humanitarnych.

„Dobry Eksport"

Państwowy Instytut Eksportowy wzorem lat ubiegłych ogłasza konkurs p. n. „Dobry Eksport". Konkurs ten ma za zadanie pogłębianie zdobytych dotychczas doświadczeń w zakresie racjonalnego opakowania towaru eksportowego. Zagadnienie to jest o tyle ważne, że w związku z ograniczeniami wwozu w państwach kontynentalnych jesteśmy zmuszeni kierować eksport do odległych krajów zamorskich. Konkurs ten jest specjalnie ciekawy jeżeli chodzi o opakowanie artykułów spożywczych i powinien obudzić duże zainteresowanie wśród producentów tych wyrobów. Ponieważ termin nadsyłania próbek upływa 18 grudnia, przeto firmy chcące wziąć udział w konkursie, zechcą się poinformować o warunkach udziału w konkursie w Państwowym Instytucie Eksportowym Elektoralna 2.

Z ruchu wydawniczego

Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych we Lwowie, ul. Kurkowa 21, wydana została książka inż. Stefana Siennickiego p. t. **„Sklep detaliczny“.** Książkę opatrzył przedmową b. minister Czesław Klarner.

Praca inż. Siennickiego podzielona została na cztery działy: Sytuacja, Projekty, meble, konstrukcje. Każde zagadnienie poruszane w książce, jest jasno i wyraźnie uwidocznione na rysunku, co stanowi szczególną wartość książki, każdy bowiem rzemielnik i kupiec, chcąc sklep otworzyć, czy posiadany zmodernizować — może z zawartych w tekście projektów i rysunków wybrać dla siebie najodpowiedniejszy. Witając z uznaniem cenną, na tym odcinku, pracę inż. Siennickiego — polecamy jego książkę Izbom i organizacjom rzemieślniczym z pełnym przewiadczeniem jej wielkiej wartości. Niska w stosunku do zawartości i graficznego opracowania cena książki, wynosząca zł. 4.80 — udostępnią je każdemu rzemieślnikowi, pragnącemu postawić swój sklep na należytym poziomie.

Z zamówieniami należy się zwracać: Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych we Lwowie, Lwów, ul. Kurkowa 21.

● ● ●

UTWORZENIE POLSKIEGO INSTYTUTU ROZRACHUNKOWEGO.

W Nr. 84 Dziennika Ustaw z dn. 5 listopada r. b. został ogłoszony dekret Prezydenta Rzeczypospolitej o utworzeniu Polskiego Instytutu Rozrachunkowego, jako instytucji prawa publicznego powołanej do czynności, związanych z wykonywaniem umów rozrachunkowych, zawartych przez Państwo lub uprawnione instytucje z państwami lub instytucjami zagranicznymi, zawierania na zlecenie Ministra Przemysłu i Handlu umów wykonawczych, dotyczących techniki rozrachunkowej z instytucjami zagranicznymi oraz wykonywania tych umów, czynności wynikających z przeprowadzenia obrotu wyrównawczego i rozrachunkowego z zagranicą i t. d.

OGŁOSZENIE

Podaje się niniejszym do wiadomości, że posiedzenie Kuratorium Instytutu Naukowego Rzemieślniczego Imienia Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego odbędzie się w siedzibie Instytutu w Warszawie ul. Chmielna 52, dnia 4 grudnia b. r. z następującym porządkiem dnia:

CZĘŚĆ I.

Godz. 10 m. 30, uroczysta inauguracja Instytutu,

którą przyrzekł zaszczycić Swoją obecnością Pan Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej.
Prof. Ignacy Mościcki.

P r z e r w a.

CZĘŚĆ II.

Godzina 13.

1. Odczytanie protokułu.
2. Pokwitowanie Komisji Likwidacyjnej Muzeum Rzemiosł i Sztuki Stosowanej.
3. Powołanie Rady Naukowej Instytutu.
4. Sprawy bieżące i komunikaty Zarządu.
5. Wolne wnioski.

Prenumerata wraz z Biuletynem Instytutu Naukowego Rzemieślniczego: kwartalnie zł. 2, półrocznie zł. 4, rocznie zł. 8.

Ceny ogłoszeń: 1/1 strony — zł. 300, 1/2 — zł. 160, 1/4 — zł. 85, 1/8 — zł. 45, 1/16 — zł. 22.50. W tekście 25% drożej.
Unieważnienie świadectw zł. 1.50

Wydawca: Związek Izb Rzemieślniczych R. P. Redaktor: WŁADYSŁAW GINDRICH

Zakł. Graf. „Polska Zjednoczona“ Nowolipie 2.